Година VII. Timişoara, (Темишвар) 1. јануара 1927. Бр. 1.

ГЛАСНИК

ЦРКВЕНИ, ШКОЛСКИ И ДРУШТВЕНИ ЛИСТ.

Издаје: Архим. Др. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Timişoara, Cetate Piaţa Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Читаоцима.

На жељу наших читалаца одлучили смо да и даље издајемо „ГЛАСНИК“. Прихваћамо њихов разлог, да се за опстанак овог јединог српског листа мора све и сва учинити. Наше читаоце само молимо да им овај разлог и жеља не буде празна реч, него да претплатом издавање листа потпомогну.

У 1927. години ће ГЛАСНИК излазити у истом облику као и до сада, само у прво време, док не среди своје материјалне прилике *једанпут* месечно. Када се лист материјално среди, излазиће двапут па и трипут месечно.

Претплата „ГЛАСНИКА“ док лист једанпут месечно излази износи годишње 150 леја.

Ко од читалаца не мисли претплату послати, молимо да лист врати.

У Темишвару 1. јануара 1927. године.

Уредништво и Администрација ГЛАСНИКА.

ГЕОРГИЈЕ

по Божјој милости Епископ Темишварски, Великокикиндски, Велико-Бечкеречки и Арадско Великосемиклушки и т. д.

Својој браћи у Христу Спаситељу и својој деци у вери, свима љубазнима Богу и позваним светима, драгоме свештенству и миломе народу древне и Богом штићене Српске Епархије Темишварске.

У хришћанској љубави шаље од Свемилостивога и Свемоћнога Оца и Творца неба и земље измољени благослов, а од себе Архијерејски поздрав и хришћански у духу целив.

Како нам је мио увек Божић, који нас сећа на рођење Спаситеља нашега Господа Исуса Христа! Деветнаест пуних векова протекло је како се свет радује Божићу. И ко би могао рећи да је божићна радост данас мања, него што је била у прошлости? Јер сваки нови Божић у току деветнаест векова све боље потврђује да је Господ наш заиста Спаситељ свега света и свих векова. Кроз толике векове Он је остао средокраћа духовнога и моралнога живота свих просвећених народа и најјача културна сила која ствара и препорађа, спасава и усрећава. Толика поколења живе од Његова духа и хране се од Његова срца! Његов часни и животворни крст порушио је већ толике идоле и предрасуде! И Његово Свето Еванђелије срушило је већ толике беде и невоље, и разнело је по свету толико мира и среће! Сви који у Њега сумњају нека одговоре на питање: Зашто се границе просвећења и напретка поклапају са границама хришћанства? И зар и данас Спаситељ наш не храни народ у пустињи и не спасава народе од глади? И зар не утишава и данас буру у нама и око нас? Зар и данас не гони Он из човека нечисте духове и страсти? И зар не лечи и данас и душу и тело и не ускрсава? Векови сведоче да „*другог темеља*“ животу и спасењу, по речима апостолским, „*нико не може поставити осим онога који је постављен и који је Исус Христос*“ (1. Кор. 3, 11.).

Љубазна у Господу Спаситељу браћо и децо наша у вери!

Божић нас и ове године озарава чистом радошћу која извире из бескрајних, тајанствених врела наше душе и нас усрећава. А Свето Еванђелије Спаситеља нашега може да нам ту необичну радост претвори у трајно блаженство. *Отворимо зато данас, на дан велике хришћанске радости, срца своја еванђелској радосној вести која нас учи о томе* **како ћемо живот свој блаженим учинити.**

Има једна реч у нас коју не можемо да изговоримо, а да нам се лице не разведри и да нам очи не сијну а срце живље не закуца. То је врло мила реч коју спомињемо, кадгод зажелимо добра и себи и другом. Та реч гласи **срећа**. Ко само не уздише за срећом? Свако то жели да дође до среће, и сав живот свој проводи тражећи срећу;

Али до среће не треба да идемо далеко, нити преко мора дебелога нити дубоко под земљу. Срећа је врло близу нас. Можемо је руком дохватити. **Срећа је у нама самима.** И несрећа је у нама самима. Изван нас нема ни среће ни несреће. Истинита је по томе народна изрека: **Сваки је своје среће ковач.** Бог је створио свакога, да може бити срећан. А ко није срећан, кривица је до њега, јер не зна **где ће да тражи и нађе срећу.**

Неки мисле да је највеће добро **новац,** и да у новцу треба да траже срећу. Новац је, истина, добра ствар, јер новцем набављамо што нам је за живот потребно, али новац није највеће добро, и у новцу није сва срећа. За новац не можеш да купиш себи здравље ни поштење ни мир ни задовољство. Па каква је онда срећа у новцу, када за новац не можеш да добијеш оно што ти је најпотребније? Многе је новац убио, место да их је усрећио. Не само неправедна него и лака тековина зар не квари и слаби човека? На једној страни згрнеш, а на другој расипаш. Течеш благо, а точиш мир и срећу. Добро каже народна изрека да је новац *душегубац.* Тако и јесте, ако њиме не знамо да владамо. Зато, ако се богатимо у земаљском благу, треба да се богатимо и у души, да би новцем могли владати и управљати. Новац је мач од две сеченице и пушка која и одостраг бије, јер по речима Господа зло пролази сваки **„који себи тече благо, а не богати се у Бога“.** (Лук. 12., 21.) Зато и саветује Св. Апостол: **„Богатима на овоме свету заповедај да се не поносе нити уздају у богатство пропадљиво, него у Бога живога који нам све даје изобилно за ужитак“.** (1. Тим. 6., 17.). По томе, богатство још није по себи и зло, али може да постане зло, ако не владамо њиме, него оно влада нама. А шта да се рече за богаташа среброљупца? Зар је среброљубац господар свога блага? Он је роб и идолопоклоник свога добра за које ће да се одрече и душе своје.

Када није сва срећа у новцу, неки траже срећу у **јелу и пићу.** Но који је још изелица и пијанац срећан био? Од јела гнило и од пића отровано и успаљено тело зар може да нас усрећи? Та оно мучи пакленим мукама још овога света.

Али када није срећа у новцу ни у јелу и пићу, ваљада је у **власти.** Но колико бриге, страха и немира доноси са собом власт? И колико је променљива и нестална срећа код сваке власти. А тако је и са **чашћу** и са **славом.** Нове звезде сваког се дана рађају, и старе звезде бледе и трну. И колико стаје напора и бесомучне борбе онога који хоће да се одржи на власти и у слави?

Све су то достојна наше пажње добра; и новац и јело и пиће и власт и част, ако се ваљано стичу и добро употребе; али то нису највећа добра, и у њима није сва срећа.

Па где је онда срећа? Запитаће многи. **Срећа је у здравом телу и у здравој души.**

Ко није здрав, зар може бити срећан, ма читава брда злата имао и ма свим светом владао? Зар не убијају срећу бриге, жалост и страх? Но где је више бриге, жалости и страха него у болести? А здрав човек зар није ведар, миран, добродушан и задовољан?

Па да ли се тражи у нас срећа у здрављу? Како ко? Многи као да су с ума сишли, расипају здравље и са здрављем срећу своју.

Колика жалост, колика штета и несрећа стиже многе само зато што не пазе на здравље? Али ни општи поглед на здравље нашега народа није утешан. Сваке године ми претрпимо ново Косово. Пукове и армије будуће војске и радне снаге своје ми сваке године губимо и сахрањујемо. Једно велико и непрегледно гробље ми сваке године без нужде напунимо само од нејаке деце, са нехата и небриге. Сушица је сталан гост у многим домовима који не оставља дома док га не истреби. Колико се неразумно на многим местима живи! Колика неумереност влада у пићу и јелу! А свака кап силовита пића убија у нама на хиљаде најнежнијих жилица и најпотребнијих живаца. Постови се не држе, ма да наука једнодушно утврђује да пост чисти и занавља тело, крепи дух и предупређује болести. Много се једе, а ни десети део тога није потребан. И то значи да десет пута теретимо себе храном више него што је потребно за живот. А такав сувишан терет не доноси снагу него слабост. Колико би вредио више живот и наш и нашег народа, када би се терети сувишнога јела могли смањити и наша снага умножити бројем десет? Па и то мало снаге што поред тих терета привредимо много се расипа у лудо. Многима је дуго време. Ни са то мало снаге не знају шта ће. Колико је неразумних и штетних забава и колико празних и глупих речи код многих и многих.

Али поред тих жалосних појава има и утешних. Народ се освешћује и диже, да у данима мира обрачуна и са оним подмуклим непријатељима својим који му подгризају корен снаге и живота. Трезвеност се шири, умереност напредује, негује се снага тела, и све ране ропства нашега полако се видају. Но до потпуне победе народне снаге дићићемо само тако ако у борби за народно здравље узму учешћа у првим редовима наши домови и наше породице.

Али и поред здравља тела праву срећу, и још више, блаженство, можемо наћи само у здравој души.

Ако се тело поболи, велика је невоља; колика ли је невоља, ако се поболи душа? Ако је око твоје помрачено, велика је тама; колика ли је тама, ако ти је мрак у души? (Мат. VI. 23.). Ако ти пропада тело велика је штета; колики ли је губитак ако ти пропада душа? *„Какав ће откуп дати човек“* по речима Господњим, *„за душу своју?“* Мат. 16., 26.). Душа је највећа вредност у животу.

Ни чим се не да у животу нашем упоредити, ни чим накнадити.

Без здраве душе нема праве среће.

Може ли бити за нас мира, ако у нама нема мира душевног? Може ли бити у нас задовољства, ако смо у души незадовољни? Можемо ли бити срећни ако нам се душа мучи и злопати? Можемо ли бити радосни, ако нам је душа жалосна? И зар муке душевне нису страшније од мука телесних? И обратно, има ли на свету толико велике беде и невоље које неће моћи да поднесе здрава и велика душа? И зар се у души не може да створи прави рај на земљи? И још се и овако запитајмо:

Вреди ли што богатство, ако је душа сиромашна?

Вреди ли што власт, ако је душа ропска?

Вреди ли што част, ако је душа нечасна и непоштена?

И може ли бити бесмртних дела и бесмртног живота поред мртве душе? Може ли се радити ма какав ваљан посао са занемареном душом? Може ли се обрадити земља, док се не обради душа? Може ли се оснивати породица, док се не развије у души супруштво и очинство? Може ли се изградити држава, док се у души не изгради отаџбина? И ко може да нам отме мир и радост у души? То је благо непропадљиво за које Господ говори да га *„ни мољац ни рђа не квари“*, ни *„лопови не пошкопавају ни краду“*. (Мат. VI. 20.).

И зато у животу треба да увек мотриш на душу. Напредујеш ли, пази да ти душа не назадује; уздижеш ли се, пази да ти се душа не понизи; богатиш ли се, пази да ти душа не осиромаши; уживаш ли, пази да ти душа не пати. *Јер каква је користи“* по речима Господњим *„човеку, ако сав свет добије, а души својој науди?“* (Мат. 16., 26.)

Господ је наш више пута у свом Еванђелију нагласио где је права срећа говорећи народу: *„Иштите прво царства Божјега и правде његове, и ово ће вам се све додати“*. (Мат. 6., 33.), и опомињући жену Марту да је посао око спасења душе једино потребан посао. (Лук. 10., 42.). Господ наш је показао и то где извире извор свих зала и свих невоља. На дно срца морамо силазити често, да залечимо рану која бљује отров греха и шири несрећу.

Само просвећење душе и срца довешће нас срећи. Од тога блага духовнога живићемо до смрти, па и у невољи, када нас сви оставе, и у старости, када се пред нашим чулима сав свет затвори. А за онај други свет богата душа отвориће нам бескрајне видике и велике наде.

У облагорођеној души нећићемо извор среће и бескрајног блаженства. Ако знамо волети ближњега, колико ћемо се само тиме духовно обогатити и себе усрећити? Светлост и топлота коју од себе ширимо, увек ће и нас обасјавати и грејати. Само живац и себичњак лишен је безбројних радости живота; од раја на земљи он ствара пакао. Зар није срећа назвати све ближње својом духовном породицом и сав свет својим родитељским домом? *Љубављу ми сав свет освајамо и присвајамо. Све је наше и све нама служи.* Руку на срце! Када смо срећнији; када уделимо или када закидамо? Када смо мирнији; када опростимо или када се осветимо? Када смо блаженији; када љубимо или када мрзимо? И када је срећнији и народ; када у њему влада слога, или кад у њему завлада раздор; када се у њему ближњи пазе или када се руже и гоне; када народ у родољубљу подноси највеће жртве или када се у себичности међу собом тлачи?

Љубазни Хришћани!

Свако добро дело биће награђено и свако зло дело кажњено још овога света. У свету влада природни и морални ред и вечни закон коме се покорава и небо и земља. Од тога се реда не може да одметне никоја ствар, ни видљива ни невидљива, ни сунце ни месец ни звезде ни сва васиона, осим једног човека који може да греши. Но кадгод човек одступи од тог вечитог реда и згреши, он страдава.

Против њега се диже сва васиона и све природне и моралне силе у њој и доносе преки и страшни суд.

Не само крупни него и ситни греси спремају пропаст ономе ко их учини. Крупни греси убијају видљиво а ситни полако, невидљиво изопачујући и душу и тело. Свако дело наше има вредност вечиту. Што *„Учинисте једном од ове моје најмање браће“*, рекао је Господ *„мени учинисте“*. (Мат. 25., 40.). Свако наше дело оставља трага на нама. Добра дела нас сазидавају а зла нас разоравају.

Зато никада не заборављајте да без Бога не можемо бити срећни. Само ако верујете у Бога и у Његове Законе природне и моралне, бићете блажени. Узалудно је неверовати и против вере ровити.

Узалудно је Бога порицати.

Нема дакле среће осим у доброј души и у добрим делима. И за добру душу нема у свету зла ни невоље. Оружје се душманско топи пред топлим срцем. Искушења се победоносно савлађују. Беде се као наук примају и радосно сносе у *„миру Божјем који превазилази сваки ум“*. (Фил. 4., 7.) Зато је и рекао Господ: *„Благо гладнима, јер ће се наситити, благо онима који плачу, јер ће се утешити; благо кроткима, јер ће наследити земљу; благо милостивима, јер ће бити помиловани; благо онима који су чистога срца, јер ће Бога видети“* и т. д. (Мат. 5., 4—8.).

Зато, љубазни моји, будите добри, па ћете бити и срећни. Јер срећа није у благовању. *Царство Божије није јело и пиће“*, него нешто више, што храни и задовољава душу и ни коме не шкоди.

Будите даклем сунчани зраци који обасјавају -око себе душе!

„Тако да се светли ваша светлост пред људима“, поручује вам Господ, „да виде ваша добра дела, и прослављају Оца вашега који је на небесима“. (Мат. 5., 16.). . . .

Примите, љубазни Хришћани, и овом приликом овај поздрав наш са љубављу и са њиме и благослов наш који измолисмо за вас од Бога. Срећан и блажен вам био Божић и срећна и блажена вам била и Нова Господња Година, Свето Богојављеније и Свети Наш Сава.

Мир Божји!
И Честит Божић, Велики и Мали!

Дано у Великој Кикинди пред Божић 1926. г.

Епископ и молитвеник ваш
Георгије с. р.

Број 924. Е. В. из 1926.

Примио сам овај

Позив на претплату.

Приредио сам за штампу и намеравам у својој наклади да издам једну ручну свештеничку књигу, која је, поред Служебника, преко потребна сваком православном служитељу св. Олтара Божјег и без које се не би смео ни лаћати Служебника и свршавати св. Литургију. То је књига, из које ће наше свештенство у очи дана и на сам дан свршавања св. Литургије читати светом Црквом прописане каноне и молитве и тако своју душу спремити и расположити за ваљано вршење св. Литургије и достојно примање св. Причешћа.

„Каноник или правило молитвеное готовјашчимсјако свјатому причашченију“

а садржаће-поред Акатиста Исусу Сладчајшему и Пресвјатјеј Богородиције, поред „Посљедованија ко свјатому причашченију са односним молитвама и правила от оскверненија-још других десет канона, који треба да се читају у очи сваког појединог седмичног дана.

Обухватиће око 15 штампаних табака на фикој сатираној хартији мање 80 и биће увезана у пруте платнене корице. Цена ће јој бити у претплати 35 динара.

Молим браћу свештенике оба реда и остале побожне хришћане да се својски заузму за скупљање претплате и да ми *најдаље до Св. Саве* изволе, уз списак претплатника, унапред послати на моју адресу *претплату у готовом новцу*, додавши и динаре за поштарину, како бих могао тада одмах приступити штампању.

Срем. Карловци, 10. децембра 1926.

Прота Сава Петковић с. р.
професор у Богословији Св. Саве.

Набавку горњег Каноника најтоплије препоручујем подручном свештенству оба реда, парох. званима и ман. управама.

У Темишвару 17/30. децембра 1926.

Стефан
архим. еписк. викар.

Николај Велимировић.

МОЛИТВА ГОСПОДЊА
(ОЧЕ НАШ).

Тумачење Оче наш.

(Наставак.)

Јер је Твоје Царство.

Звезде и сунца су грађани Твога Царства, Оче. Уврсти и нас у ову Своју сјајну војску.

Наша је планета мала и мрачна, али је Твоје дело, Твоја грађевина и Твоје надахнуће. Како може што друго осим великога изићи из Твојих руку? Ипак својом маленкошћу и мраком ми правимо своје место становања малим и мрачним. Да, земља је мала и мрачна кад год је зовемо својим царством и када се лудо правимо да смо њени цареви.

Гле, много је међу нама таквих који су били цареви на земљи и који се сада стојећи на рушевинама својих престола, чуде и питају: „Где су наша царства?“ И много царстава има која незнају шта се десило са њиховим царевима. Блажен је и срећан човек који гледа кроз облаке и шапће речи које чујеш: Твоје је Царство!

Што ми називамо нашим замаљским царством пуно је црви и пролазно је као мехури на дубокој реци. Гомила праха на крилима ветра! Само ти имаш право Царство и Твоје Царство само има Цара. Узми нас са крила ветра, милостиви Царе, спаси нас са крила ветра! И начини нас грађанима Твога вечнога Царства, близу Твојих звезда и сунаца, близу Твојих анђела и арханђела, да близу Тебе, Оче наш!

. . . . . и Сила,

Твоја је сила јер је Твоје Царство. Бајаги — цареви су немоћни. Њихова једина царска сила је у њиховим царским титулама, које је у истини **само** Твоја титула. Они лутају у праху и прах иде куда ветар хоће. Ми смо луталице сенке и покретни прах. Али и кад лутамо и крећемо се ми то чинимо Твојом силом.

Твојом силом ми постојимо и Твојом ћемо силом бити. Ако човек чини добро он га чини Твојом силом кроз Тебе; а ако човек чини зло он га чини Твојом силом, али кроз себе. Све што се чини, чини се Твојом силом, употребљеном или злоупотребљеном, разумевеном или неразумевеном. Ако човек, Оче, употребљује Твоју силу по Твојој вољи, онда је Твоја сила Твоја; а ако човек употребљује Твоју силу по својој вољи, онда се Твоја сила зовэ његовом и зла је.

Ја велим, Господе, када Ти располажеш Својом силом, она је добра, али када просјаци, који су позајмили силу од Тебе, гордо располажу њоме као својом, она је зла. И тако постоји један држалац али има злих располагача и употребитеља Твоје силе, да, делића Твоје силе коју милостиво позајм-

љујеш с Твоје богате трпезе, овим сиротим смртнима на земљи.

Погледај на нас, силни Оче, погледај на нас и немој хитати шиљући Твоју силу земаљском праху док не припреми две собе да је смести: добру вољу и смерност — добру вољу да употреби на добро позајмљени божански дар и смерност да се увек сећа да сва сила у васељени припада Теби велики силодавче!

Твоја је сила света и мудра, Али кад је у нашим рукама Твоја је сила у опасности да се оскврнави и постане несвета и луда.

Оче, који си на небу, помози нас да знамо и да свакога дана чинимо једно, да знамо да је сва сила Твоја, и да употребљујемо Твоју силу по Твојој вољи. Гле, ми смо несрећни, јер смо поделили нераздељиво у Теби, ми смо разделили силу од светлости, и силу од љубави, и силу од вере, и, најзад — а то је први узрок нашег пада — силу од смерности. Оче, молимо се, уједини што су Твоја деца лудо расделила.

Молимо, усдигни опет до части Своју сопствену силу која је била занемарена и обешчашћена. Јер гле, ма шта били, ми смо Твоја деца.

. . . . . и слава у све векове.

Твоја је слава савечна Теби, наш Царски Оче. Она је битна у Теби и независна од нас. То није слава од речи, као слава смртних, него је од исте непролазне суштине као што си Ти. Да, она је не раздвојна од жарког сунца. Ко је видео центар и круг Твоје славе? Ко је постао славан не додирнув Твоју Славу?

Твоја нас блистава слава окружује са свих страна и гледа нас ћутке, полусмешећи се и получудећи се нашим људским патњама и гунђању. Када се ућутимо, нама неко тајно шапуће: ви сте деца славнога Оца!

О, како је сладак овај славни шапат!

Шта би ми могли више желети до да будемо деца Твоје славе? Није ли то доста? Без сумње то је доста за правилан живот. Али ето, људи хоће да буду оцеви славе. А то је почетак и врхунац њихове беде. Они су незадовољни да буду деца и учасници Твоје славе, они хоће да буду оцеви и носиоци славе Твоје. Па ипак Ти си једини Отац и једини носилац све славе. Има много злоупотребитеља Твоје славе и много самообмаљивача. Ништа није тако опасно у рукама смртних као слава.

Ти показујеш Своју славу, а људи се препиру око своје. Твоја је слава факт, људска је слава реч.

Твоја се слава увек осмехује и теши, људска слава одвојена од Тебе запрепашћује и убија.

Твоја слава храни сиротне и води кротке, људска слава одвојена од Тебе најбоље је оруђе сатанино.

Како су смешни људи када покушавају да створе своју славу изван и одвојено од Тебе. Бешэ један будала који мрзијаше сунце и пробаше да нађе место изван сунчеве светлости и да га има као своје. Он сазида једну мрачну колибу и не направи прозора и уђе у њу и стајаше у мраку и радоваше се што се спасао великог извора светлости. Таква је будала и такав становник мрака онај који се упиње да створи своју славу изван и одвојено од Тебе, Бесмртни Изворе Славе!

Нема људске славе, као што нема људске силе. Твоја је сила и слава, Оче наш. Ако их не позајмимо од Тебе немамо их и венемо као сухо лишће одвојено од дрвета и растурено по ћуди ветра.

* * *

Будимо задовољни, да се називамо Твојом децом. Нема веће части на земљи или на небу од ове.

Узми од нас наша царства, нашу силу и нашу славу. Све што смо икада звали својим лежи у рушевинама. Узми од нас што је од почетка припадало Теби. Наша је цела историја била један луди напор да створимо наше царство, нашу силу и нашу славу. Заврши брзо нашу стару историју, где смо се борили да постанеме господари у Твојој кући и отвори нову историју, где ће мо се трудити да постанемо слуге у кући која је Твоја. Гле, боље је и славније бити слуга у Твоме Царству него ли највећи цар у нашем.

С тога нас начини, Оче, слугама Твога Царства, силе и славе, кроза сва поколења и у све векове. **Амин.**

(Свршетак.)

Илија Н. Ђукановић.

Краљ Петар I. ван отаџбине
1915.—1918.

(Наставак.)

Путовање кроз Албанију, од 15.-XI. до 16.-XII.;1915.

Заказан је покрет за 15. новембар. Краљ је ишао у цркву, затим се вратио кући. У 9½ часова пошао је пешке, а после је при крају вароши сео у аутомобил и пошао — у изгнанство.

Уз пут разне коморе закрчиле пут. Изгледа као каква голема река, у којој гамижу људи и стока. Нигде ни гласа веселости, а још мање песме. Туга обузела масу, која се чак и на стоку пренела. Све осећа да напушта свој мили завичај и иде у неку незнану неизвесност, у клету туђину.

Хладно време. Чешће се крај пута види ватра, где се мимогред греје и одмара. Не зна се, ко је први ту ватру запалио и ко ће се на њој последњи огрејати и оставити је да се утули.

У колико се ближе прилази Љум Кули, у толико се више наилази на све гушћу ову живу реку. Доцније почињемо наилазити на остатке поломљених и спаљених кола и аутомобила: само скренуто са пута и поломљено. Пут је закрчен тим пустолинама, те се чешће морало силазити са аутомобила

и ићи пешке. На два су места војници с пута у Дрим одгурнули остатке сагорелих аутомобила, да би начинили пролаз за наше аутомобиле.

Пред самом Љум Кулом на неколико километара дужине налази се ред коморских кола. Волови испрегнути стоје мирно поред празних кола. Возари се скупили у гомилице и разговарају.

Поред пута, до реке, крш остатака од сагорелих кола и аутомобила, а од неких преостала грађа од ватре штрчи из реке. На неким аутомобилима још ради мотор или гори лампа. Неколико дворских фијакера скрхано у реку.

Страховити призор пред очима, а још страховитије нас мисли обузимају где прелазећи границу наше миле отаџбине ступамо у клету туђину.

Пред самим мостом од Љум Куле све је гушћи крклјанац од кола, да се у Љум Кулу морало пешке доћи. Војници су наше ствари из аутомобила пренели, а аутомобиле спалили.

Пут од Призрена до Љум Куле је леп и за аутомобиле. Пре него што се дође Љум Кули треба прећи реку Љуму. Ту је начињен камени мост од једног свода. Мост је довољно широк и особите јачине да би тешки возови могли преко њега прелазити. Кад се пређе мост, нема више онога лепог пута, којим смо дотле путовали. Одавде настаје средњевековни караванског пут кроз кршеве и врлети.

Кад се пређе преко моста, наилази се на једну камену кућу, кулу. Около куле је омања пољана, на којој су расејани шатори, под којима су смештене болнице.

Рекоше нам да је ово место врло важно као раскрсница путова. Ради тога је овде подигнута кула, у којој је за време Турака боравила стража и која је осигуравала овај мост и пролазе.

У приземљу куле био је Краљев стан. Са горњег спрата долази жагор, из кога се разликују женски и дечји гласови.

Краљ је одмах по доласку обишао болнице.

Овде је потребно нешто рећи о организацији Краљевог путовања кроз Албанију.

Управник Двора био је пуковник, Г. Коста Кнежевић, чија је дужност била да организује ово путовање.

У Призрену је био припремљен известан број товарних коња за Краљеве ствари. Неким неспоразумом сви су товарни коњи упућени у Пећ, одакле смо их узалуд чекали да се врате. На послетку, пуковник, Г. Кнежевић добије нешто товарних коња од 5. прекобројног пука. Како је ових товарних коња било мало, то је Краљ доста својих ствари оставио у Призрену. Мора се признати, да је Краљ нарочито настојавао да се понесе само најпотребније. Доста је његових ствари остављено у Приштини, а највећи део у Призрену, које је — разуме се — ту све пропало. У том пребирању ствари тако се далеко ишло, да је Краљ наредио да се и од лекарија само најпотребније задрже. Г. Др. Симоновић је због тога био очајан. Поћи на тако страшан пут са старим и болним Краљем и притом се лишити лекарија! На послетку Г. Др. Симоновић се решио да на себи носи најнужније лекове. Обесио је о себе испод зимског капута неке торбе и чантре и у џепове натрпао све што је мислио да ће му као прва помоћ бити најпотребније. *О овој његовој одлуци сазнао сам, тек пошто се силно намучио вукући тај терет кроз Албанију.*

Пуковник, Г. Кнежевић није се ништа постарао ни за јахаће коње. За Краља и за себе узео је по једног коња из гарде. С времена на време ређали смо се путем Г. Др. Симоновић, Г. Тодоровић и ја на по неком коњу из гарде. Треба поменути да је при поласку у Призрену било коњичких јединица, које нису имале довољно јахача за своје коње.

Како су гардисти уступали своје коње, притом неколико је коња уз пут угинуло, то је била искључена могућност да гардисти на коњима у довољном броју прате Краља.

За путовање кроз албанске кршеве није се припремило ни прибора за поткивање коња, чак и поткивач је у Призрену отпуштен! Дешавало се да путем обоси који од коња, тада су се војници сами мучили да коња поткују — каменом!

Једино је у Краљевог коња потков био нов, а остали су били остароковили, те су се на поледици и камењарима могли једва одржавати. Срећом, уз пут се нашао један шофер, који је случајно имао турпију, те је бар Краљевом коњу подоштраван ков, који се опет брзо кварио због рђава пута.

У Призрену је отпуштена стара куварица, пошто нема могућности да стара и немоћна пешке кроз Албанију прође. Пуковник, Г. Тодоровић је добио кувара из неке коњичке јединице. Ово је један од т. зв. ратних кувара, који су за време рата ту вештину изучили. Овај је кувар у Тирани због болести упућен у болницу. (Изгледа да је оболео од тифуса.) У Тирани је пуковник, Г. Милош Станковић уступио свога кувара, Чеха заробљеника, Јована Вањуру, који је у Бриндизи упућен у заробљеничку команду.

За пут је спремљено хлеба, нешто пасуља и мало конзерви. За коње је имало неколико врећа зоби.

Унапред је као коначар слат коњички капетан Г. Милан Тадић са једним до два коњаника. Доцније је слат и кувар уз коначаре, који је одмах по доласку спремао вечеру.

Сваки је од нас из јутра пред полазак добијао по парче хлеба. На неким местима Арнаути су уз пут продавали кувано кестење, које нам је добро дошло.

Краљ је у џепу носио по неколико колачића бисквита и чоколаде.

Путем је само једнога дана и као случајно учињен застанак.

У вече је заказивано место следећег конака, време поласка коначара и обично на 2 ч. доцније

Краљев полазак. Коначари су за сваки случај полазили пре заказаног времена, а мало затим је Краљ наређивао општи полазак, тако да се дешавало да смо били на краћем одстојању за коначарима.

Првога дана комору је водио жанд. наредник, Милосав Јосиповић. Како у Спас није комора могла донети Краљеве ствари, то се доцније пуковник, Г. Кнежевић, као управник Двора, старао и о вођењу коморе.

С правом се може рећи, да није било никакве организације при проласку кроз Албанију. Штета што ово организовање није пало у део пуковнику, Г. Тодоровићу, чија нам је умешност врло често притицала у помоћ.

(Наставиће се.)

БЕЛЕШКЕ.

Нашим читаоцима честитамо светле Празнике Христовог рођења, Нову 1927. годину и првог просветитеља српског Св. Саву.

СЕДНИЦЕ Епархијских Одсека одржане су крајем прошлог месеца и то: а) 15 28. децембра седница Епархијске Конзисторије; б) 16/29. децембра седница Епарх. Админ. Одбора; в) 17/30. децембра седница Епарх. Школског Одбора.

РУКОПОЛОЖЕЊА. Преосв. г. Епископ-Дијецезан Др. **Георгије Летић** рукоположио је ђакона *Данила Адамовића* 26. окт./8. новембра 1926. за презвитера и поставио га за а. п. у Руском Селу а свршеног студента богословског факултета београдског *Љубомира Филипова* 21. нов./4. дец. 1926. за јерођакона а 22. нов./5. децембра 1926. за презвитера. Исти је постављен са 1. јануара 1927. за а. п. у Арадгају, дочим је досадашњи там. администратор јером. *Кирил Секулић* премештен на администрацију парохије у Петровом Селу.

ЈЕРОМ. МИРОН КОЧОБАНОВ брат ман. Бездина прешао је привремено на службу у епархију будимску, где је постављен за а. п. у Сиригу.

ОДЛИКОВАЊЕ. Св. Арх. Синод одликовао је протонам. *Александра Аџанацковића* адм. протопрезвитерата соколовачког, пароха у Соколовцу чином протојереја. Срдачно му честитамо заслужено одликовање.

ОСВЕЋЕЊЕ ЦРКВЕ И ЗВОНА. По овлаштењу Еписк. Викара осветили су: јером. Стефан Станков а. п. у Белобрешци там. новооправљени храм 6/19. децембра 1926., јереј Јован Папин парох у Денти нова звона денћанска и малогајска 22. нов./5. децембра 1926., а јереј Илија Јорговановић а. п. у Дежану там. нова звона. Споменуте честите црк. општине срдачно поздрављамо приликом обнове.

ДИМИТРИЈЕ ЖИВАНОВИЋ трговац темишварски, велики добротвор св. српског храма у Темишвару-Мехали, поново се сетио своје цркве, и поклонио је истој *два барјака црквена од чисте плаве свиле.* Радујемо се што и овај дар можемо забележити те и у јавности овим путем захвалити Димитрију Живановићу са жељом да се и други на њега угледају и уверењем да оваки дарови данас нарочито силно утичу на све а посебице на верне парохије мехалске. Црквена општина темишварско-мехалска се корпоративно лично захвалила великом ктитору своме, о празнику Св. Димитрија после св. литургије, а име његово је уписано у споменицу живих приложника св. николајевског храма у Темишвару-Мехали.

— ДАР СВ. ХРАМУ У РУДНИ. Милан Петрић председник црквене општине у Рудни са својом супругом Даницом поклонио је св. српском храму у Рудни скупоцено израђени *покривач* за Еванђеље од сомота. Црквена општина овим путем изриче захвалност Милану Петрићу на дару.

СПОМЕНИК СРБИМА ИЗ СРП. СЕНТПЕТРА ПОГИНУЛИМА У СВЕТСКОМ РАТУ ОД 1914-1918. ГОДИНЕ. Срби у Срп. Сентпетру изгубили су у светскоме рату 129 својих отаца и синова. Да би сачували спомен свима погинулим и несталим, основали су под вођством вредног свештеника тамошњег Душана Предића одбор за подизање споменика. Одбор је започео агитацију међу својима и за кратко време постигао сјајан успех. На средини српског гробља у Срп. Сентпетру из прилога својих чланова, подигли су наши сентпетарци дивну и импозантну преко три метара високу *спомен пирамиду* својим синовима који су у светскоме рату погинули и пропали. На четири стране велике пирамиде уписана су златним словима имена пропалих и погинулих. Велики споменик је ограђен, каменим стубовима и оградом гвозденом. На споменик је утрошено до 50.000 леја.

Имали смо прилику да видимо једне недеље велику поворку људи и жена како пале свеће, вешају венце о споменик, и срце нам се цепало када смо чули врисак и плач несретних родитеља и деце погинулих и несталих.

За нарочиту је похвалу ова брига и старање наше браће за пропале и погинуле синове и браћу своју у светскоме рату и уверени смо да свака црква према своме стању треба да се видним знаком сети оних који су нам опште ослобођење донели.

НОВО ГРОБЉАНСКО ЗВОНО У СРП. СЕНТПЕТРУ. Општинско поглаварство у Срп. Сентпетру на иницијативу општинског бележника г. Путића на једном од својих заседања, решило је и набавило лепо гробљанско звоно за српско гробље. За звоно је сазидана од цигаља висока кула. При освећењу звона, који је чин обавио прота Слободан Костић са парохом Душаном Предићем-Костић је истакао Србима у Сентпетру да ово звоно треба да их подсећа на то, да буду достојни потомци својих старих јер их оно својим звуком сећа на велике и свете завете очева, дедова и прадедова који су све и сва дали за српску цркву, српску школу и српски народ. Посебно је захвалио присутном општинском поглаварству на челу са бележником Путићем, на великом поклону.

СПОМЕН ПЛОЧА ПОГИНУЛИМ СРБИМА ИЗ КНЕЗА У СВЕТСКОМЕ РАТУ 1914—1918. ГОДИНЕ. Настојањем јмн. Илариона Сујића а. п. и учитеља у Кнезу одржана је с храмовној слави Св. Димитрија у Кнезу забава. Чист приход забаве је намењен за набавку Спомен плоче погинулих и несталих Срба кнежана у светскоме рату. И моралан и материјалан успех забаве је био неочекиван. Од чистог прихода у своти од 12.000 леја, наши Срби у Кнезу су наручили велику црну камену плочу у којој су урезана имена у рату пропалих Срба кнежана. Плоча ће бити узидана у зид св. храма за вечити спомен погинулима.

ОГЛАС

Звоноливница

Uzinele Metalurgice Timișoara Soc. pe Acții

Strada Andrei Murășanu Nr. 3.

Модерно уређена звоноливница лиферује за врло кратко време звона од најмање до највеће величине

Прима преливање старих звона. Даје потпуну гаранцију за хармонију и трајност звона. Израда првог квалитета од најбоље материје.

Цене јефтиније него игде. Уверите се о свему на нашим звонима за цркве у Темишвару, Винги, Рекашу и др. Послуга тачна и брза.

ОГЛАС.

КЊИЖАРА ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ

У ТЕМИШВАРУ,

Нови календари за 1927. год.

улица Георге Лазар, Град — поред Темишварске Српске Штедионице у Владичанском двору темишварском,

има на стовариште и набавља сваку српску књигу и сваку српску музикалију,

прима претплату на српске новине и часописе,

има на стовариште и набавља сваку српску и страну школску књигу за нашу децу.

Има векики избор црквених икона и дописница са ликовима светитеља, разних утвари црквених. Набавља све потребне црквене артиклове сваке врсте.

Има на стовариште разног писаћег прибора као разноврсног папира, обичног и трговачког формата, мастила, пера, оловака, гума, књижица за џеп, и др.

Има на стовариште велики избор сваковрсних тисканица потребних за парохијска звања и црквене општине.

Нови календари за 1927. год.

Нови календари за 1927. године.

Штампарија Браћа Чендеш, Тимишоара. 10346b